

PRZYSTANEK HISTORIA

Centrum Edukacyjne IPN im. Janusza Kurtyki

PAŹDZIERNIK 2016

- WYSTAWY • KLUB „GROTA” •
- LEKCJE Z HISTORII NAJNOWSZEJ • SPOTKANIA Z KSIĄŻKĄ •
- CZYTELNIĄ I KSIĘGARNIĄ • KONFERENCJE •
- WYKŁADY • WARSZTATY •

PRZYSTANEK HISTORIA

**OTO NASZ ROZKŁAD JAZDY.
KUPONY UMIESZCZONE NA OKŁADKACH
BĘDIEMY WYKORZYSTYWAĆ PODCZAS
NASZYCH SPOTKAŃ Z NIESPODZIANKĄ.
PRZYJDŹ I ZOBACZ, Z CZYM MOŻESZ WYJŚĆ!**

SPOTKANIE NR 1

▶ 13 WRZEŚNIA – 21 PAŹDZIERNIKA

Wystawa **Dni Powstania – Warszawa 1944** przygotowana przez Oddział IPN w Warszawie. Ekspozycja odwołuje się do pojęć i symboli charakteryzujących Powstanie Warszawskie. Poszczególne panele ukazują bohaterską walkę powstańców i zbiorowy wysiłek mieszkańców stolicy, nadające głęboki sens pojęciom takim jak „solidarność”, „bohaterstwo” i „ofiarność”. Mówią też o odsieczy oddziałów AK płynących z terenu kraju, o nadziei pokładanej w pomocy aliantów, która okazała się tak nikła, o zmarnowanym wysiłku żołnierzy armii Berlinga poległych na przyczółku czerniakowskim, o zdradzie „sojusznika naszych sojuszników”, czekającego na agonię miasta i jego obrońców. Zamiarem organizatorów było oddanie atmosfery, jaka towarzyszyła dramatycznym miesiącom Powstania Warszawskiego.

SPOTKANIE NR 2

▶ 23 PAŹDZIERNIKA – 2 GRUDNIA

Wystawa **Polska Armia Stalina** przygotowana przez Oddział IPN w Lublinie. Wystawa prezentuje historię powołanej w 1943 r. przez Stalina polskiej formacji wojskowej, która stała się jednym z filarów rządów komunistycznych w naszym

kraju. Niezależnie od krwi przelanej przez tysiące żołnierzy na froncie wschodnim „ludowe” Wojsko Polskie odegrało przede wszystkim rolę polityczną: karty przetargowej w działaniach dyplomatycznych, narzędzia indoktrynacji i pacyfikacji społeczeństwa oraz części zorganizowanych przez komunistów struktur represji.

SPOTKANIE NR 3

**▶ 1 PAŹDZIERNIKA (SOBOTA),
GODZ. 11.00**

Zajęcia z cyklu **Rodzinna Sobota** dla dzieci w wieku 6-9 lat i rodziców. W tym roku na Rodzinnych Sobotach będziemy poznawać losy młodych polskich bohaterów oraz czasy, w których żyli. W październiku naszym przewodnikiem po historii walk o niepodległość Polski będzie Leopold Lis-Kula – harcerz, niezwykle utalentowany oficer Legionów Polskich i Wojska Polskiego, kawaler orderu Virtuti Militari. Informacje i zapisy: magdalena.bogdan@ipn.gov.pl.

SPOTKANIE NR 4

**▶ 5 PAŹDZIERNIKA (ŚRODA),
GODZ. 14.00**

Spotkanie Klubu Historycznego im. Gen. Stefana Roweckiego „Grota”. Wykład **Pielgrzymki Jana Pawła II do Ojczyzny na tle stosunków państwo-Kościół w PRL** wygłosi dr Rafał Łatka, historyk i politolog, autor licznych publikacji naukowych na temat Kościoła w PRL.

SPOTKANIE NR 5 ▶ **6 PAŹDZIERNIKA (CZWARTEK),
GODZ. 18.00**

Spektakl **Ocalić od zapomnienia** w wykonaniu Teatru Dobrego Pasterza „to ma seNs”.

.....

SPOTKANIE NR 6 ▶ **11 PAŹDZIERNIKA (WTOREK),
GODZ. 9.30**

Międzynarodowa konferencja naukowa **Narody Europy Środkowo-Wschodniej wobec wybuchu wojny niemiecko-sowieckiej latem 1941 r.** Celem obrad będzie prześledzenie różnych postaw poszczególnych grup narodowościowych wobec obu okupantów i ich ewolucji dokonującej się pod wpływem zmieniających się okoliczności wojennych i polityki okupantów. Organizatorów konferencji interesują również stosunki pomiędzy poszczególnymi grupami narodowościowymi, wyznaniowymi i społecznymi w obliczu wybuchu wojny.

Obrady odbywać się będą w języku polskim i angielskim (z tłumaczeniem symultanicznym). Szczegółowy program jest dostępny na stronie www.ipn.gov.pl.

.....

SPOTKANIE NR 7 ▶ **12 PAŹDZIERNIKA (ŚRODA),
GODZ. 11.00**

Promocja książki Justyny Błażejowskiej **Harcerską drogą do niepodległości. Od „Czarnej Jedyunki” do Komitetu Obrony Robotników** opublikowanej przez wydawnictwo Arcana.

Publikacja to nieznaną historią KOR KSS „KOR” w relacjach: Antoniego Macierewicza, Piotra Naimskiego, Jana Olszewskiego, Urszuli Doroszewskiej, Ludwika Dorna, Marcina Gugulskiego, Bohdana Cywińskiego, Antoniego Libery, Marka Barańskiego, Agaty Runowicz, Marka Barańskiego, Krzysztofa Łączyńskiego, Andrzeja Janowskiego i Wojciecha Fałkowskiego. To autoportret środowiska, w którym o niepodległej Polsce nie tylko marzono.

.....

SPOTKANIE NR 8 ▶ **13 PAŹDZIERNIKA (CZWARTEK),
GODZ. 17.30**

Spotkanie z cyklu **Żołnierze wyklęci i zapomniani** bohaterowie poświęcone gen. Antoniemu Hedzie „Szaremu”. W programie pokaz filmu Grzegorza Królikiewicza **Mit o Szarym** i dyskusja z udziałem Teresy Hedy-Snopkiewicz, córki generała, kpt. Tadeusza Sułowskiego ps. Tadek, poprowadzona przez Jędrzeja Lipskiego.

Gen. Antoni Heda ps. „Szary” podczas wojny obronnej walczył w składzie 12 Dywizji Piechoty. Związał się z konspiracją, a w lipcu 1940 przedostał się do sowieckiej strefy okupacyjnej. Został aresztowany i uwięziony w twierdzy brzeskiej, skąd udało mu się zbiec po agresji III Rzeszy na ZSRR. Wkrótce potem znów został zatrzymany, tym razem przez Niemców. Gdy uciekł, ponownie włączył się w konspirację. Zastąpił akcją w Starachowicach, podczas której partyzanci wynieśli z fabryki broń

i 2 mln złotych w gotówce. W nocy z 4 na 5 sierpnia 1945 jego oddział oswobodził ponad 354 żołnierzy Armii Krajowej, Batalionów Chłopskich i Narodowych Sił Zbrojnych więzionych przez UB w kieleckim więzieniu. Po tej brawurowej akcji „Szary” zaprzestał działalności konspiracyjnej. W 1948 r., znaleziony przez bezpiekę, trafił do więzienia i otrzymał cztery wyroki śmierci, zmienione później na dożywocie. „Szary” wyszedł z więzienia na mocy amnestii w 1956 r. i zamieszkał w Warszawie. Był wieloletnim doradcą prymasa Stefana Wyszyńskiego, związał się też z NSZZ „Solidarność”, w ramach której był przewodniczącym Koła Kombatantów AK. W 1981 r. został internowany w ośrodku Warszawa-Białołęka. W III RP pracował na rzecz zjednoczenia organizacji kombatanckich. Swego celu dopiął, współtworząc Świątynię Federację Polskich Kombatantów, której przewodniczył. Zmarł 14 lutego 2008 r. w wieku 91 lat.

.....

▶ 14 PAŹDZIERNIKA (PIĄTEK), GODZ. 17.30

Promocja książki **Wołyń bez komentarza** opublikowanej przez wydawnictwo Fronda. Rozmowę z udziałem Anny Lisieckiej, dziennikarki Polskiego Radia, autorki reportaży radiowych o Wołyniu, i Ewy Siemaszko, badaczki i autorki publikacji na temat Zbrodni Wołyńskiej, poprowadzi Dorota Adamów-Bielkiewicz – publicystka,

autorka audycji o Wołyniu.

W książce zawarto niepublikowane wcześniej drukiem relacje tych, którzy przeżyli wołyńską rzeź w 1943 r., zapis reportaży Polskiego Radia, oryginalne listy i pamiętniki ocalałych, spisane relacje świadków i ich rodzin. Ci, którzy przeżyli, opowiadają o życiu na Kresach, o dramatycznych zjściach, których byli świadkami i ofiarami. Relacje uzupełniają polskie i ukraińskie dokumenty, między innymi odezwy i rozkazy Ukraińskiej Powstańczej Armii, protokoły z miejsc zbrodni oraz inne bardzo mało znane materiały źródłowe. (opis wydawcy)

.....

▶ 17 PAŹDZIERNIKA (PONIEDZIAŁEK), GODZ. 18.00

Promocja książki Anny Herbich **Dziewczyny z Solidarności** opublikowanej przez wydawnictwo Znak. W spotkaniu udział wezmą bohaterki i autorka książki, a rozmowę poprowadzi dziennikarka Magdalena Walusiak.

Należały do legendarnej Solidarności i chciały lepszej Polski dla swoich dzieci. Czasem walczyły ramię w ramię z mężczyznami, a czasem wbrew nim. Produkowały i kolportowały „bibułę”, strajkowały, chodziły na demonstracje. Wyrzucano je z pracy, podsłuchiowano, bito i aresztowano. Grożono im odebraniem dzieci. Często zostawały bez środków do życia, musiały liczyć na pomoc innych. Anna Herbich przywraca pamięć o kobie-

tach, bez których rewolucja Solidarności nie mogła się udać. Oddaje głos bohaterom, które zbyt długo pozostawały w cieniu wielkiej historii. (opis wydawcy)

▶ **18 PAŹDZIERNIKA (WTOREK),
GODZ. 18.00**

Promocja książki Piotra Bojarskiego **1956. Przebudzeni** opublikowanej przez wydawnictwo Agora. W spotkaniu udział wezmą: Marek Szymaniak, historyk, pracownik Delegatury IPN w Bydgoszczy, dziennikarz Przemysław Poznański oraz Piotr Bojarski – autor publikacji.

To przejmująca i pełna barwnych relacji z pierwszej ręki opowieść o rozpadzie reżimu spod znaku Stalina i Bieruta – o kulisach powstawania legendarnego Kanatu Andrzeja Wajdy, o tragicznym Poznańskim Czerwcu widzianym oczami lekarzy i pielęgniarek ratujących rannych, o przebudzonych ze stalinowskiej nocy i bijących się w piersi pisarzach, miłości w czasie rewolucji na Węgrzech, i wypuszczonych na fali odwilży więźniach, którzy próbują na nowo urządzić sobie życie oraz ubekach, którym zawalił się świat i z bijących zmieniają się w bitych. To również nocna wędrówka szlakiem modnych warszawskich knajp i historia o euforii dziennikarzy, którzy zaczęli po prostu pisać prawdę. To był rok smutny jak losy ofiar stalinizmu i kolorowy niczym jazz i skarpetki bikiniarzy. (opis wydawcy)

SPOTKANIE NR 11

SPOTKANIE NR 12

▶ **20 PAŹDZIERNIKA (CZWARTEK),
GODZ. 17:30**

Wołyń po Smarzewskim – pierwsze spotkanie z cyklu **Między swastyką a czerwoną gwiazdą**. Tematem dyskusji będzie ludobójstwo na Wołyniu oraz wpływ filmu Wojciecha Smarzewskiego na postrzeganie tej zbrodni. Czy – jak chcą tego pesymiści – **Wołyń** zrujnuje stosunki polsko-ukraińskie? A może, wręcz przeciwnie, stanie się impulsem do dialogu i pojednania? Dyskusję poprowadzi Piotr Zychowicz, historyk i publicysta, redaktor naczelny magazynu „Historia Do Rzeczy”.

▶ **25 PAŹDZIERNIKA (WTOREK),
GODZ. 17.30**

Spotkanie z cyklu **Mistrzowie dokumentu z historią w tle**. W programie pokaz filmu Anny Ciałowicz i Roberta Kaczmarka **Tora i miecz**. W spotkaniu udział weźmie Robert Kaczmarek, reżyser, scenarzysta i producent filmowy, a rozmowę poprowadzi Jędrzej Lipski.

Film ukazuje nieznanne aspekty powstania w warszawskim getcie. Przypomina o tym, że w walkach brali udział także ortodoksyjni Żydzi oraz członkowie polskich organizacji konspiracyjnych. Na fladze żydowskiej błękit, który jest kolorem Tronu Chwały, symbolizuje właśnie ortodoksów. Ci na rozkaz charyzmatycznego rabina Menachema Ziemby przystąpili do walki

SPOTKANIE NR 13

dla uświęcenia Imienia Bożego, przemycając broń nawet w szabat – w imię wyższej konieczności. W najgłębszej konspiracji powstał Żydowski Związek Wojskowy, z którym współpracowało polskie podziemie: Zbrojne Wyzwolenie, Organizacja Wojskowa Korpus Bezpieczeństwa czy strażacka Skąta. W filmie po raz pierwszy wypowiadają się świadkowie należący do tych organizacji.

SPOTKANIE NR 14

► **28 PAŹDZIERNIKA (PIĄTEK),
GODZ. 17:30**

Inauguracja nowego cyklu **Tajemnice wywiadu**, który prezentuje dzieje wywiadu i kontrwywiadu w XX wieku. Spotkania z udziałem zaproszonych znawców historii, struktur i technik operacyjnych tajnych służb poprowadzi Witold Gadowski, dziennikarz śledczy i korespondent wojenny. Pierwsze spotkanie: **Zbiór zastrzeżony IPN – nadzieje, oczekiwania i szanse...** poświęcone będzie postępom w badaniach nad wywiadem i kontrwywiadem PRL.

Aby sprawnie funkcjonować na arenie międzynarodowej, państwa potrzebują jak najszerszej wiedzy na temat innych krajów. Gromadzeniem i analizowaniem takich informacji zajmują się służby wywiadowcze, zaś kontrwywiad ma na celu udaremnienie działań wywiadowczych innych państw. Ze względu na bezpieczeństwo państwa informacje o akcjach wywiadu

i kontrwywiadu tylko w rzadkich przypadkach mogą być podane do szerszej wiadomości, a obywatele państwa dowiadują się o nich dopiero po wielu latach – dzięki publikacjom historyków, dziennikarzy czy politologów. Gośćmi spotkania będą: prof. dr hab. Sławomir Cenckiewicz oraz dr Witold Bagieński.

**Przystanek Historia
Centrum Edukacyjne IPN
im. Janusza Kurtyki**

ul. Marszałkowska 21/25
00-628 Warszawa
tel. 22 576 30 04

www.przystanekhistoria.ipn.gov.pl
www.facebook.com/przystanek.historia

zapraszamy

poniedziałek – piątek 9.00 – 20.00

sobota 9.00 – 14.00

biblioteka/czytelnia

poniedziałek – piątek 9.00 – 18.00

księgarnia

poniedziałek – piątek 10.00 – 19.00

sobota 9:15 – 13:45